

35 334 Problematiek rondom stikstof en PFAS

33 576 Natuurbeleid

Nr. 368 Brief van de minister van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 mei 2025

Hierbij informeer ik u over de informatieverzoeken van de leden Baudet (Forum voor Democratie) en Mutluer (GroenLinks-PvdA), die zij op dinsdag 20 mei 2025 hebben gedaan. De leden hebben verzocht om informatie over de werkzaamheden van de Ministeriële Commissie Economie en Natuurherstel (MCE&N). In het geval van het lid Baudet gaat het om een additioneel verzoek op zijn eerdere informatieverzoek van 29 april jl.¹, waaraan het kabinet tegemoet is gekomen door uw Kamer op 14 mei jl.² alle in de MCE&N geagendeerde stukken toe te zenden. Bij dit additionele verzoek heeft het lid Baudet verzocht de stukken voor woensdag 21 mei 2025 12.00 uur met uw Kamer te delen. Ondanks mijn inspanningen vergden de zorgvuldige voorbereidingen tot openbaarmaking, waaronder bijvoorbeeld het lakken van persoonsgegevens, meer tijd. Hierbij ontvangt u de documenten voor het debat 'over het verslag van de MCE&N inzake de stikstofproblemen' op donderdag 22 mei.

Zoals ik schreef in de brief van 14 mei 2025 is bij het delen van de stukken gestreefd naar maximale transparantie. In dat licht heb ik ook het additionele verzoek van het lid Baudet en het verzoek van het lid Mutluer gezien. Dit betekent dat ik twaalf documenten met uw Kamer kan delen ten behoeve van het debat van 22 mei 2025. Ik geef hieronder een nadere toelichting op beide informatieverzoeken.

Additioneel verzoek van het lid Baudet

Het lid Baudet wil op zes onderwerpen additionele informatie ontvangen. Deze zes onderwerpen behandel ik achtereenvolgens.

1. Uitkomsten van de drie systeemvergelijking

¹ Kamerstuk 2025D19737

² Kamerstuk 2025D21325

Een deel van de gevraagde informatie is reeds beschikbaar gesteld via mijn brief van 14 mei jl. De vergelijking met het milieuspoor is vanaf pagina 281 van de gedeelde documenten in te zien. De notitie die ingaat op de systeemvergelijking met het buitenland is nog niet in de MCE&N besproken en daarom niet op 14 mei jl. gedeeld. In principe is het kabinet terughouden met het delen van ambtelijke concepten. Omdat er in de eerder toegezonden documenten naar deze stukken wordt verwezen, heb ik toch besloten om deze notitie 'Deelnotitie A3 MCEN spoor 1 - Uitkomsten systeemvergelijking buitenland' met uw Kamer te delen. Daarbij teken ik aan dat dit eerste verkennende ambtelijke elementen zijn, waarover geen enkele politieke bespreking of weging heeft plaatsgevonden. De reden voor deze verstrekking is omdat er in de verstrekte MCEN-stukken een verwijzing is opgenomen naar dit stuk.

2. Uitkomsten van een verkenning naar de mogelijkheden van Europese richtlijnen en verdragen

Hier geldt eveneens dat deze documenten niet zijn besproken tijdens een MCE&N en daarom niet zijn gedeeld; en dat dit eerste verkennende ambtelijke elementen zijn, waarover geen enkele politieke bespreking of weging heeft plaatsgevonden. Gegeven het belang van een goede informatievoorziening aan de Kamer, en omdat er verwijzingen waren in de stukken van de MCE&N, ben ik bereid uw Kamer de volgende documenten te doen toekomen. Ik deel met u:

- ☐ 'Deelnotitie F5 MCEN spoor 1 - MER-Aarhus';
- ☐ 'Deelnotitie F6 MCEN Spoor 1 - richtlijnen luchtkwaliteit en NEC-richtlijn';
- ☐ 'Deelnotitie F6 MCEN spoor 1 - Bodemonitoringsrichtlijn';
- ☐ 'Deelnotitie F6 MCEN spoor 1 - KRW' en;
- ☐ 'Deelnotitie F6 MCEN spoor 1 - Rie'.

3. Verslag/ en notulen van de kennissessies van 26 maart en 9 april jl.

Ik vind het belangrijk dat partners die door het kabinet worden uitgenodigd om van gedachten te wisselen over een specifiek onderwerp dat kunnen doen in het vertrouwen dat het kabinet zich houdt aan de spelregels van het betreffende overleg. In dit geval is met partijen van zowel de Wetenschaps- en kennissessie van 26 maart jl. als de Mee- en tegendensessie van 9 april jl. afgesproken dat de overleggen de zogenoemde 'Chatham House Rules' volgen. Dat betekent dat de inbreng anoniem is en niet gedeeld wordt. Tegelijk vindt het kabinet de informatievoorziening aan uw Kamer ook van groot belang. Daarom deel ik met uw Kamer de presentaties die door het kabinet zijn gegeven tijdens beide sessies. Daarnaast heb ik de

aanwezige partijen geïnformeerd over dit additionele informatieverzoek van het lid Baudet. Wanneer een partij geen bezwaar heeft tegen het delen van hun inbreng zal ik die documenten alsnog aan uw Kamer doen toekomen. Ik heb alle partijen twee weken de tijd geboden om hun bezwaren kenbaar te maken. Een termijn die aansluit bij de zienswijzetermijn zoals die wordt gehanteerd bij de uitvoering van de Wet open overheid (Woo).

4. Het verslag en de notulen van een uitgebreid gesprek met de Europese Commissie

De eerder gestuurde documenten bevatten al een korte weergave van de gesprekken. In aanvulling hierop kan ik aangeven dat er in een vertrouwelijke setting is gesproken over de stikstofproblematiek in Nederland, de aanpak van de MCE&N en een geïntegreerd maatregelenpakket langs vier sporen, met onder meer de nadruk op geborgde, doelsturing en de inzet op de aanpak van meerdere drukfactoren. Daarbij zijn ook de eerste gedachten en richtingen besproken over de opzet van een nieuw systeem voor vergunningverlening en de benodigde wijzigingen in wet- en regelgeving daarvoor. Ik acht het niet verstandig om meer informatie te delen met het oog op verdere besluitvorming, het beschermen van dit proces in dit stadium en de goede werking van het internationale verkeer.

5. De inbreng van externe partijen

Over de inbreng van externe partijen en medeoverheden die hebben deelgenomen aan de Catshuissessies wil ik uw Kamer meegeven dat een groot aantal documenten reeds door de partijen zelf op hun eigen websites is gepubliceerd. Partijen die dit hebben gedaan zijn bijvoorbeeld; Agractie, Biohuis, de Gelderse Vallei, het Interprovinciaal Overleg, LTO Nederland, NAJK, de NVDE, de Unie van Waterschappen, de indieners van het 'versnellingsplan' (Bouwend Nederland, Natuur&Milieu, Natuurmonumenten en VNO-NCW), Vewin en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Ook deze partijen heb ik verzocht het kenbaar te maken als zij bezwaren hebben bij het delen van hun voorstellen met uw Kamer. Hierbij hanteer ik eveneens een termijn van twee weken om bezwaren kenbaar te maken. Daarnaast deel ik met uw Kamer de presentaties die vanuit het kabinet zijn gegeven tijdens de Catshuissessies op 5 en 12 maart en 3 en 8 april en tijdens de bestuurlijke overleggen op 24 april.

6. Besprekingen inzake de aangenomen motie De Vos (30252-199)

Zoals u in de reeds gepubliceerde stukken hebt kunnen lezen neem ik, en neemt het kabinet, het uitvoeren van aangenomen

moties uiterst serieus. In dit specifieke geval is de motie 'Oordeel Kamer' gelaten en heb ik tijdens het tweeminutendebat Landbouw, klimaat en voedsel van 27 maart jl. aangegeven dat de motie past binnen de werkzaamheden van de MCE&N en daarmee in lijn is. Aanvullend heb ik in mijn brief van 2 mei jl³. mijn zienswijze op deze motie gegeven en toegelicht hoe deze motie verder wordt betrokken bij het werk van de MCE&N. Uw Kamer kan er dus op vertrouwen dat ik de motie betrek bij de verdere werkzaamheden van de MCE&N. Voorts wil ik opmerken dat de betreffende motie is aangenomen op 1 april jl. en dat er sindsdien geen specifieke besprekingen over een juridisch houdbaar alternatief voor de KDW-omgevingswaarden hebben plaatsgevonden. Vanaf begin april waren de werkzaamheden van de MCE&N hoofdzakelijk toegespitst op het vormgeven van het 'Startpakket Nederland van het Slot'⁴ waarover ik uw Kamer op 25 april jl. heb geïnformeerd.

Verzoek van het lid Mutluer

Het lid Mutluer verzoekt om op twee onderwerpen informatie te ontvangen, te weten: 1) de ambtelijke adviezen en stukken gericht aan de bewindslieden van het ministerie van LVVN ter voorbereiding op de bijeenkomsten en 2) en de aangeleverde stukken van de MCE&N. Voor wat betreft de ambtelijke adviezen en annotaties het volgende. Uw Kamer moet erop kunnen vertrouwen dat het kabinet via brieven, wetsvoorstellen en andere aan de Kamer gerichte documenten zorgt voor een adequate informatievoorziening, bij het aanbieden van die stukken wordt sinds geruime tijd ook de ambtelijke beslisnota verstrekt. In aanvulling op de Kamerbrief van 25 april 2025 'Startpakket Nederland van het slot' is een uitgebreide hoeveelheid documenten met uw Kamer gedeeld om het debat op

22 mei 2025 goed op de inhoud te kunnen voeren.

Specifiek op het punt van annotaties hecht ik eraan te benadrukken dat het voor de open, ambtelijke advisering essentieel is dat ambtenaren open en eerlijk, en in beginsel vertrouwelijk hun overwegingen en adviezen kunnen geven. Zo komt eerlijke en oprechte advisering tot stand waarbij annotaties helder en zo nodig in alle scherpste aan bewindspersonen kunnen worden meegeven. Het mogelijk publiceren van annotaties schaadt dit principe. Het

³ Kamerstuk 35334-363

⁴ Kamerstuk 35334-362

kabinet vindt daarom dat zeer terughoudend moet worden omgegaan met het verstrekken van dergelijke annotaties, ook als ze in strikte zin niet rechtstreeks raken aan het belang van de staat. Het debat met uw Kamer zou zich moeten richten op de besluiten van het kabinet die primair tot uiting komen in aan uw Kamer gerichte brieven, wetsvoorstellen en andere documenten, om zo inhoudelijk een zinvol debat met elkaar te kunnen voeren waarbij de besluiten van het kabinet centraal staan en niet de ambtelijke voorbereiding van die besluitvorming. Gelet hierop, de bescherming van het (verdere) besluitvormingsproces in het kabinet en de bescherming van de vrije ambtelijke advisering is het kabinet niet bereid om de gevraagde ambtelijke adviezen te delen.

Voor de aangeleverde stukken aan de MCE&N verwijs ik naar de brief die ik op 14 mei 2025 aan uw Kamer stuurde. Als bijlage bij die brief zijn achtentwintig documenten verstrekt die door mij in de MCE&N zijn ingebracht. Aanvullend hierop kom ik met deze brief met twaalf documenten die niet in de MCE&N zijn geagendeerd. Deze deel ik met uw Kamer vanuit het belang van uw informatiepositie. Daarbij heb ik bij de wetenschappers, medeoverheden, maatschappelijke partijen en andere betrokkenen aangegeven dat ik voornemens ben hun inbreng met uw Kamer te delen. Daarmee hoop ik u ervan te hebben overtuigd dat ik dergelijke verzoeken uitermate serieus oppak en mij tot het maximale inspan om uw Kamer mee te nemen in de besluiten die het kabinet neemt.

De minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
F.M. Wiersma